

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 469/2011-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 26. októbra 2011 predbežne prerokoval sťažnosť Mgr. J. P., B., zastúpenej spoločnosťou Advokátska kancelária I. S., s. r. o., B., v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. I. S., PhD., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Sžo 167/2010 z 25. mája 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Mgr. J. P. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 15. augusta 2011 doručená sťažnosť Mgr. J. P., B. (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1

Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 2 Sžo 167/2010 z 25. mája 2011.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka bola personálnym rozkazom ministra dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky (ďalej len „minister“) č. 4 z 26. januára 2009 odvolaná podľa § 35 ods. 2 zákona č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o štátnej službe“) z funkcie zástupkyne riaditeľa a vedúcej oddelenia trestnosprávneho konania odboru Ž., Oblastnej správy Ž.

Sťažovateľka, ako v sťažnosti uviedla napadla toto prvostupňové rozhodnutie správneho orgánu opravným prostriedkom – rozkladom, o ktorom rozhodol správny orgán – komisia zriadená podľa § 243 ods. 2 zákona o štátnej službe rozhodnutím č. 56/2009 z 31. marca 2009 (ďalej len „druhostupňové rozhodnutie“) tak, že personálny rozkaz ministra č. 4 z 26. januára 2009 potvrdil.

Prvostupňové rozhodnutie správneho orgánu napadla sťažovateľka zároveň aj na Krajskom súde v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) žalobou proti rozhodnutiu správneho orgánu podľa ustanovení § 247 a nasledujúcich zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „OSP“). Krajský súd rozhodol o žalobe sťažovateľky uznesením sp. zn. 4 S 49/2009 z 23. apríla 2010 tak, že konanie zastavil. V odôvodnení svojho rozhodnutia krajský súd uviedol, že *„v danom prípade žalobkyňa podala žalobu voči prvostupňovému rozhodnutiu pred tým, ako vyčerpala riadne opravné prostriedky. Obsahom podanej žaloby sú námietky, ktoré smerujú voči prvostupňovému rozhodnutiu, s ktorými je povinný sa vysporiadať odvolací správny orgán. Z obsahu administratívneho spisu súd zistil, že prvostupňový správny orgán nesprávne poučil žalobkyňu o možnosti podať opravný prostriedok. Napriek nesprávnemu poučeniu žalobkyňa opravný prostriedok podala a správny orgán o jej rozklade riadne rozhodol vydaním rozhodnutia č. 56/2009 zo dňa 31.3.2009, t. j. po podaní žaloby.*

V lehote určenej ust. § 250b ods. 1 O.s.p. žalobkyňa nedoplnila, nerozšírila svoju žalobu o námietky smerujúce voči druhostupňovému konaniu a teda nie je zrejmé, či sa

neuspokojila s dôvodmi, pre ktoré v rámci odvolacieho konania žalovaný rozklad žalobkyne zamietol a prvostupňové rozhodnutie potvrdil.

Podľa ust. § 250d ods. 3 O.s.p., súd uznesením konanie zastaví, ak sa žaloba podala oneskorene, ak ju podala neoprávnená osoba, ak smeruje proti rozhodnutiu, ktoré nemôže byť predmetom preskúmania súdom...

... súd dospel k záveru, že je potrebné konanie zastaviť z dôvodu, že žaloba smeruje proti prvostupňovému, t. j. neprávoplatnému rozhodnutiu správneho orgánu, ktoré je vylúčené zo súdneho prieskumu, čo predstavuje takú prekážku konania, ktorú nie je možné odstrániť.“

Sťažovateľka podala proti uvedenému uzneseniu krajského súdu odvolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd napadnutým uznesením sp. zn. 2 Sžo 167/2010 z 25. mája 2011 tak, že rozhodnutie prvostupňového súdu ako vecne správne potvrdil. V odôvodnení svojho potvrdzujúceho uznesenia najvyšší súd uviedol, že *„nakoľko súd pri rozhodovaní je viazaný petitom, t. j. tým čo žalobkyňa žiadala preskúmať, musel súd konanie zastaviť podľa ustanovenia § 104 ods. 1 OSP pre nedostatok podmienky konania“*.

Sťažovateľka v sťažnosti doručenej ústavnému súdu argumentovala, *„že, postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky jej bolo odňaté právo garantované Ústavou Slovenskej republiky, a to právo na spravodlivý súdny proces a právo na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej moci, ktorým bola odvolaná z funkcie... a to bez uvedenia preskúmateľných dôvodov.*

...svojím postupom tak odňali sťažovateľke možnosť domáhať sa súdnej ochrany, keď sa meritórne nezaoberali je návrhom (vo veci samotnej).“

Sťažovateľka v nadväznosti na túto argumentáciu prezentovala svoj názor, že oproti právnemu názoru najvyššieho súdu prezentovanému v napadnutom uznesení *„stojí uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky prijaté v obdobnej právnej aj skutkovej veci, č. k. 3Sžo 221/2010 zo dňa 08.10.2010. v uvedenej veci bolo rovnaké rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave zrušené a podľa odôvodnenia uvedeného v rozhodnutí, žalobca (v našom prípade sťažovateľka) síce pochybil v tom, že žalobu podal predčasne, pred*

doručením rozhodnutia o rozklade, avšak nedostatok podmienky uvedenej v ustanovení § 247 ods. 2 O. s. p. bol odstránený (konvalidovaný) v priebehu súdneho konania tým, že napadnuté rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť. Vadu - neúplnosť petitu žaloby je odstrániteľný nedostatok, na odstránenie ktorého musí byť žalobca vyzvaný podľa ustanovenia § 246c ods. 1 O.s.p. v spojení s ustanovením § 43 ods. 1 O.s.p. na základe uvedeného Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k názoru, že v čase vydania napadnutého uznesenia Krajského súdu v Bratislave, rozhodnutie správneho orgánu už nadobudlo právoplatnosť po vyčerpaní riadneho opravného prostriedku, nešlo o neodstrániteľný nedostatok procesnej podmienky konania ako ho právne kvalifikoval súd prvého stupňa.

Na základe skutočnosti, že sťažovateľka bola s predmetným stanoviskom Najvyššieho súdu SR vyjadreným v uznesení 3Sžo 221/2010 oboznámená, dôvodne predpokladala, že aj v jej veci bude prijaté obdobné uznesenie.“

V rozhodnutí najvyššieho súdu, ktorý neuznal odvolacie námietky sťažovateľky smerujúce k spochybneniu správnosti uznesenia krajského súdu, videla sťažovateľka porušenie svojho základného práva zaručeného čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy, ako aj práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Na základe uvedeného sťažovateľka v závere sťažnosti navrhla, aby ústavný súd vo veci rozhodol nálezom, ktorým by vyslovil porušenie základného práva sťažovateľky zaručeného čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 2 Sžo 167/2010 z 25. mája 2011, toto rozhodnutie zrušil a vrátil vec najvyššiemu súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie a priznal jej náhradu trov.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľka v sťažnosti namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 2 Sžo 167/2010 z 25. mája 2011.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde.

Podľa čl. 46 ods. 2 ústavy kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (mutatis mutandis II. ÚS 71/97).

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd

právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ak preskúmanie namietaného postupu, resp. rozhodnutia všeobecného súdu v rámci predbežného prerokovania vôbec nesignalizuje možnosť porušenia základného práva alebo slobody sťažovateľa, reálnosť ktorej by bolo potrebné preskúmať po prijatí sťažnosti (I. ÚS 66/98, II. ÚS 101/03, II. ÚS 104/04), kvalifikuje ústavný súd takúto sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú.

1. Ťažiskovým argumentom sťažnosti je tvrdenie sťažovateľky o pochybení krajského súdu a následne aj najvyššieho súdu, ktorý ju mal podľa jej názoru vyzvať na doplnenie petitu žaloby v tom smere, aby navrhla preskúmať aj druhostupňové správne rozhodnutie (rozhodnutie o rozklade č. 56/2009 z 3. marca 2009), keďže žalobu podala len proti prvostupňovému rozhodnutiu ministra č. 4/2009 z 26. januára 2009. Sťažovateľka tvrdí, že neodstránením tohto nedostatku petitu jej bola odňatá možnosť konať pred súdom, a tým došlo aj k porušeniu jej označených práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd preskúmal predmetné uznesenie najvyššieho súdu, aby zistil, či účinky výkonu právomoci najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Sžo 167/2010 sú zlučiteľné s limitmi sťažovateľkou označených článkov ústavy a dohovoru, porušenie ktorých namieta.

Zo sťažnosti, ako aj z jej príloh a napokon aj napadnutého uznesenia najvyššieho súdu vyplýva, že sťažovateľka podala žalobu proti rozhodnutiu správneho orgánu podľa ustanovení § 247 a nasl. OSP. Túto žalobu podala pred nadobudnutím právoplatnosti rozhodnutia správneho orgánu, ktorý rozhodoval v prvom stupni súbežne s opravným prostriedkom, ktorý jej bol k dispozícii. Počas konania na krajskom súde prvostupňové rozhodnutie správneho orgánu (personálny rozkaz ministra, pozn.) bolo potvrdené

rozhodnutím č. 56/2009 z 31. marca 2009 a nadobudlo právoplatnosť jeho doručením 25. februára 2009. Sťažovateľka napriek povinnému zastúpeniu advokátom v konaní na túto skutočnosť neragovala. Krajský súd po uplynutí lehoty určenej § 250b ods. 1 OSP uznesením sp. zn. 4 S 49/2009 z 23. apríla 2010 konanie zastavil s poukazom na znenie § 250d ods. 3 OSP, že žaloba smeruje proti rozhodnutiu, ktoré nemôže byť predmetom preskúmania súdom. Najvyšší súd na základe odvolania sťažovateľky napadnutým uznesením sp. zn. 2 Sžo 167/2010 z 25. mája 2011 uznesenie krajského súdu potvrdil.

Podľa § 43 ods. 1 OSP sudca alebo poverený zamestnanec súdu uznesením vyzve účastníka, aby nesprávne, neúplné alebo nezrozumiteľné podanie doplnil alebo opravil v lehote, ktorú určí, ktorá nesmie byť kratšia ako desať dní. V uznesení uvedie, ako treba opravu alebo doplnenie vykonať.

Podľa § 246c ods. 1 OSP pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v tejto časti, sa použijú primerane ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona.

Podľa § 247 ods. 2 OSP pri rozhodnutí správneho orgánu vydaného v správnom konaní je predpokladom postupu podľa tejto hlavy, aby išlo o rozhodnutie, ktoré po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov, ktoré sa preň pripúšťajú, nadobudlo právoplatnosť.

Podľa § 250 ods. 4 OSP pri rozhodnutí správneho orgánu vydaného v správnom konaní je žalovaným správny orgán, ktorý rozhodol v poslednom stupni.

Podľa názoru ústavného súdu námietka sťažovateľky, že jej uznesením najvyššieho súdu boli porušené jej označené práva, pretože uznesením a predchádzajúcim postupom krajského súdu jej bola odňatá možnosť konať pred súdom tým, že ju krajský súd mal vyzvať na doplnenie petitu, pričom tak neurobil. Podľa názoru ústavného súdu je sťažnosť na základe uvedenej argumentácie neopodstatnená, pretože sťažovateľka napriek povinnému právnomu zastúpeniu advokátom v prvom rade podala žalobu proti neprávoplatnému uzneseniu krajského súdu predtým, ako vyčerpala jej dostupný opravný prostriedok, následne svoju žalobu nedoplnila v lehote podľa § 250b ods. 1 OSP, preto v zmysle čl. 2 ods. 2 ústavy nebol možný postup za strany konajúceho súdu ani podľa § 43

ods. 1 OSP, ktorým by nedostatok žaloby mohol byť odstránený, pretože z obsahu žaloby vôbec nie je zrejmé, že sťažovateľka podala opravný prostriedok proti prvostupňovému rozhodnutiu správneho orgánu, a teda tým menej zo žaloby je zrejmé, že sťažovateľka mienila napadnúť aj druhostupňové rozhodnutie správneho orgánu. Zo znenia ustanovenia § 250 ods. 4 OSP jednoznačne vyplýva, že žalovaným správnym orgánom v rámci žaloby podľa § 247 a nasl. OSP má byť správny orgán, ktorý rozhodol v poslednom stupni. V okolnostiach prípadu, keď žaloba sťažovateľky mala všetky náležitosti žaloby podľa § 249 ods. 2 OSP, a nešlo o jednoduché opomenutie alebo formálny nedostatok žaloby, ktorý mal súd podľa § 43 ods. 1 OSP povinnosť odstraňovať, ale skôr o neprípustnú aktivitu súdu, ktorá by mala za následok porušenia princípu rovnosti v konaní v prípade, ak by súd navádzal účastníka konania na to, aby toto závažné pochybenie odstránil, a tak rozšíril svoju žalobu aj proti vôli účastníka konania (vyjadrenej v návrhu respektíve žalobe) ako prejavu dispozičnej zásady, ktorou sa riadi občianske súdne konanie.

Napokon, nie menej podstatným momentom v okolnostiach posudzovanej veci je povinné zastúpenie žalobcu (v posudzovanom prípade sťažovateľky, pozn.) advokátom ako kvalifikovaným zástupcom v konaní o žalobe podľa § 247 a nasl. OSP. Vzhľadom na uvedené je otázne, v akej miere je prípustná aplikácia § 43 ods. 1 OSP a kde sú jej hranice. Podľa názoru ústavného súdu všeobecný súd pri aplikácii § 43 ods. 1 musí dbať na to, aby svojou aktivitou nenahrádzal aktivitu strán súdneho procesu najmä v prípadoch, kde sa ex lege vyžaduje povinné právne zastúpenie advokátom.

Na základe predmetných zistení dospel ústavný súd k záveru, že v rámci výkonu svojej právomoci sa najvyšší súd v uznesení sp. zn. 2 Sžo/167/2010 z 25. mája 2011 vysporiadal s námietkou sťažovateľky v náležitom rozsahu a jeho relevantnému konštatovaniu predchádzal racionálny, a teda ústavne konformný výklad dotknutej právnej úpravy, ktorý nepopiera jej účel a podstatu a na základe ktorého bol ustálený záver o vecnej správnosti sťažovateľkou napadnutého prvostupňového uznesenia krajského súdu. Rozhodnutie najvyššieho súdu teda zodpovedá limitom garancií čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorých porušenie sťažovateľka namietala. Ústavný súd preto sťažnosť v časti namietajúcej porušenie základného práva sťažovateľky zaručeného čl. 46

ods. 1 ústavy a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

2. Berúc do úvahy úzku spätosť tvrdení sťažovateľky, ktorými argumentovala v prospech záveru o porušení svojho základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy na jednej strane a základného práva na súdny prieskum zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy zaručeného čl. 46 ods. 2 ústavy na strane druhej, ústavný súd konštatuje, že ústavne požadovaná kvalita poskytovanej súdnej ochrany bola v sťažovateľkinom prípade konkretizovaná práve požiadavkou na ústavne konformný prístup najvyššieho súdu pri preskúmvaní napadnutého administratívneho rozhodnutia vyžadujúci dôsledné rešpektovanie ustanovení piatej časti Občianskeho súdneho poriadku. Takýto prístup potvrdzuje aj ustálená judikatúra ústavného súdu (IV. ÚS 46/04). Keďže ústavný súd dospel pri predbežnom prerokovaní predloženej sťažnosti k záveru o vylúčení akejkoľvek možnosti konštatovania porušenia základného práva sťažovateľky zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy, rovnaký záver platí aj o možnosti zistenia porušenia základného práva sťažovateľky zaručeného jej čl. 46 ods. 2 ústavy pri meritórnom prerokovaní jej sťažnosti, a v tejto časti hodnotí sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú.

V závere treba zdôrazniť, že ústavný súd nie je ďalšou inštanciou v sústave všeobecného súdnictva, ale nezávislým orgánom ochrany ústavnosti pôsobiacim mimo tejto sústavy. Z tohto postavenia mu preto v okolnostiach tohto prípadu ani neprislúchalo posudzovať, či námietkam sťažovateľky podaným prostredníctvom odvolania malo alebo nemalo byť vyhovené. Ústavný súd však musel zaujať stanovisko k tomu, či rozhodnutie o nich spĺňalo požiadavku ústavnosti spočívajúcu v ústavne konformnom výklade dotknutej právnej úpravy a v náležitom odôvodnení rozhodnutia.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku sa ústavný súd už nezaoberal ďalšími požiadavkami formulovanými sťažovateľkou v sťažnostnom petite.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. októbra 2011